

ĀRĒJO ROBEŽU PĀRVALDĪBA

ES robežu pārvaldības politika ir piedzīvojusi ievērojamas pārmaiņas sakarā ar bēgļu un neatbilstīgu migrantu ierašanos nepieredzētos apjomos, un jo īpaši kopš 2015. gada vidus, kad atklājās virkne nepilnību ES politikā attiecībā uz ārējām robežām un migrāciju. Problēmas saistībā ar jaukto migrācijas plūsmu pieaugumu uz ES un pieaugušās drošības problēmas ir mudinājušas aktīvi rīkoties ES ārējo robežu aizsardzības jomā, kas ietekmē arī Savienības iekšējās robežas.

JURIDISKAIS PAMATS

Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 2. punkts.

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 67. un 77. pants.

MĒRĶI

Vienotai teritorijai bez pārbaudēm uz iekšējām robežām – Šengenas zonai – nepieciešama arī kopīga ārējo robežu pārvaldības politika. LES 3. panta 2. punktā ir noteikts, ka jāveic piemēroti pasākumi “kas attiecas uz ārējo robežu kontroli”. Tādēļ ES ir paredzējusi noteikt kopējus standartus attiecībā uz kontroli pie ārējām robežām un pakāpeniski izveidot šo robežu integrētas pārvaldības sistēmu.

SASNIEGUMI

Pirmais pasākums virzībā uz ārējo robežu kopējas pārvaldības politiku tika veikts 1985. gada 14. jūnijā, kad piecas no Eiropas Ekonomiskās Savienības tobrīd desmit dalībvalstīm vietā, kas atrodas blakus Luksemburgas robežpilsētai Šengennai, parakstīja starptautisku līgumu, tā saukto Šengenas nolīgumu, ko pēc pieciem gadiem papildināja Konvencija par Šengenas nolīguma īstenošanu^[1]. Ar Šengenas *acquis* (šādi apzīmē šo nolīgumu un noteikumu kopumu) radītajā telpā bez robežām jeb Šengenas zonā pašlaik iekļaujas 26 Eiropas valstis^[2].

[1]Šengenas *acquis* – 1990. gada 19. jūnija Konvencija, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.

[2]Šajās valstīs neietilpst Apvienotā Karaliste, Īrija, Horvātija, Bulgārija un Rumānija. Tomēr tajā ietilpst trīs valstis, kas nav ES dalībvalstis: Šveice, Norvēģija un Lihtenšteina.

A. Šengenas ārējo robežu *acquis*

Noteikumi, kas šobrīd veido Šengenas ārējo robežu *acquis*, kura pamatā ir sākotnējais *acquis*, kas ar Amsterdamas līgumu iekļauts ES tiesību sistēmā ([1.1.3.](#)), ir ietverti ļoti dažādos pasākumos. Tos var iedalīt aptuveni piecās jomās:

1. Ārējo robežu pārvaldības centrālais pīlārs ir Šengenas Robežu kodekss. Tajā izklāstīti noteikumi par ārējās robežas šķērsošanu un nosacījumi, kas reglamentē iespēju pie iekšējām robežām uz laiku atkal ieviest robežkontroli.

2. Šengenas informācijas sistēma (SIS)

SIS ir informācijas apmaiņas sistēma (datu bāze), kas palīdz uzturēt starptautisko drošību Šengenas zonā, kur iekšējās robežkontroles netiek veiktas. Šo IT sistēmu ES savā brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (BDTT) izmanto visplašāk, un tā ir visefektīvākā ([4.2.1.](#)). Iestādes visā ES izmanto SIS, lai ievadītu brīdinājumus par meklētām vai pazudušām personām un priekšmetiem vai iepazītos ar šiem brīdinājumiem. Tajā ir vairāk nekā 80 miljonu brīdinājumu, un iestādes 2017. gadā sistēmā veica vairāk nekā 5 miljardus pieprasījumu, no kuriem vairāk nekā 240 000 gadījumu bija t. s. trāpījumi attiecībā uz ārvalstu brīdinājumiem (brīdinājumiem, ko izdevusi cita valsts). SIS nesen tika nostiprināta ar atjauninātiem noteikumiem, ar kuriem novērsti iespējamus trūkumus sistēmā un ieviests vairākas būtiskas izmaiņas attiecībā uz ievadīto brīdinājumu veidiem.

Līdz ar nesenāko 2018. gada reformu SIS darbības joma tagad ir definēta trijos juridiskajos instrumentos triju regulu veidā (ar ko aizstāj *SIS II*):

- jomā, kas skar policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās^[3],
- robežpārbaužu jomā^[4],
- attiecībā uz tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi^[5].

Ar šiem trim tiesību aktiem sistēmā ievieš brīdinājumu papildu kategorijas, piemēram, brīdinājumus par nezināmiem aizdomās turētajiem vai meklētām personām, preventīvus brīdinājumus par vecāku nolaupišanas riskam pakļautiem bērniem, brīdinājumus atgriešanas nolūkā, brīdinājumus saistībā ar atgriešanas lēmumiem, kas izsniegti attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, kā arī plaukstu nospiedumus, pirkstu nospiedumus, sejas attēlus un DNS datus attiecībā uz pazudušām personām, lai apstiprinātu to identitāti.

---

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. novembra [Regula \(ES\) 2018/1862](#) par Šengenas Informācijas sistēmas (SIS) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES, OV L 312, 7.12.2018., 56.–106. lpp.

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. novembra [Regula \(ES\) 2018/1861](#) par Šengenas Informācijas sistēmas (SIS) izveidi, darbību un izmantošanu robežpārbaužu jomā un ar kuru groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un groza un atceļ Regulu (EK) Nr. 1987/2006, OV L 312, 7.12.2018., 14.–55. lpp.

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. novembra [Regula \(ES\) 2018/1860](#) par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, OV L 312, 7.12.2018., 1. lpp.

3. Iekšējās drošības fonds: robežas un vīzas (ISF)

Tā kā ne visām dalībvalstīm ir ārējās robežas, kas būtu jākontrolē, un robežšķērsošanas plūsmas tās neskar vienādā mērā, ES izmanto savus līdzekļus, lai censtos kompensēt dažas to dalībvalstu izmaksas, kuru robežas ir ES ārējās robežas. Laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam šis finanšu sloga dalīšanas mehānisms ir izveidots ar kopējo summu 3,8 miljardi eiro septiņu gadu periodam. Galvenais *ISF* mērķis ir palīdzēt nodrošināt Savienībā augstu drošības līmeni, vienlaikus atvieglojot likumīgu ceļošanu. Līdzekļu saņēmēji no saskaņā ar šo fondu īstenotajām programmām var būt valsts un federālā līmeņa iestādes, vietējās publiskās struktūras, nevalstiskās organizācijas, humānās palīdzības organizācijas, privātie un publisko tiesību uzņēmumi, kā arī izglītības un pētniecības organizācijas.

4. Ieceļošanas/izceļošanas sistēma (IIS)

Ieceļošanas/izceļošanas sistēma (IIS)^[6] ir informācijas sistēma, kas paātrina un pastiprina robežpārbaudes attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ceļo uz ES. IIS aizstāj manuālu spiedogu iespiešanu pasēs uz robežas ar elektronisku reģistrāciju datubāzē.

IIS, kas tika pieņemta 2017. gada novembrī, galvenie mērķi ir šādi:

- samazināt kavēšanos robežpārbaudēs un uzlabot to kvalitāti, automātiski aprēķinot katra ceļotāja atļauto uzturēšanās laiku,
- nodrošināt sistemātisku un uzticamu to personu apzināšanu, kuras pārsniedz atļauto uzturēšanās termiņu,
- stiprināt iekšējo drošību un cīņu pret terorismu, dodot tiesībaizsardzības iestādēm piekļuvi ceļošanas vēstures ierakstiem.

Piekļuvi IIS piešķir valsts tiesībaizsardzības iestādēm un Eiropolam, bet ne patvēruma iestādēm. Iespēja pārsūtīt datus tiesībaizsardzības vai atgriešanas vajadzībām uz trešām valstīm un ES dalībvalstīm, kas nepiedalās IIS, ir atļauta, bet ar zināmiem nosacījumiem. IIS reģistrēs ceļotāju datus (vārds, ceļošanas dokumenta veids, pirkstu nospiedumi, vizuālais attēls un ieceļošanas un izceļošanas datums un vieta) tad, kad tie šķērsos Šengenas ārējās robežas. Tas attieksies uz visiem trešo valstu valstspiederīgajiem – gan tiem, kuriem vajadzīga vīza, gan tiem, kuri ir atbrīvoti no šīs prasības. To izmantos konsulārās un robežkontroles iestādes.

5. Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (Frontex)

Eiropas robežu un krasta apsardze (*EBCG*) ir Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*EBCGA-Frontex*) apvienojumā ar valstu iestādēm.^[7]

---

[6] [Regula \(ES\) 2017/2226](#) (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011, OV L 327, 9.12.2017., 20. lpp.

[7] [Eiropas Robežu un krasta apsardzes Regula \(ES\) 2016/1624](#) (2016. gada 14. septembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/399, un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 863/2007, Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004 un Padomes Lēmumu 2005/267/EK, OV L 251 16.9.2016., 1. lpp.

Regula paplašina *Frontex* darbības jomu, lai iekļautu pastiprinātu atbalstu dalībvalstīm migrācijas pārvaldības jomā, pārrobežu noziedzības apkarošanā, kā arī meklēšanas un glābšanas operācijās. Tā paredz lielāku *Frontex* lomu migrantu atgriešanā uz viņu izcelsmes valstīm saskaņā ar valstu iestāžu pieņemtajiem lēmumiem. Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, var lūgt aģentūrai iejaukties un palīdzēt dalībvalstīm ārkārtas gadījumos. Tā tas ir gadījumā, kad: 1) kāda dalībvalsts (noteiktajā termiņā) neievēro aģentūras valdes lēmumu novērst trūkumus tās robežu pārvaldībā; un 2) pastāv īpašs un nesamērīgs spiediens uz ārējo robežu, kas apdraud Šengenas zonas darbību. Ja dalībvalsts iebilst pret Padomes lēmumu sniegt palīdzību, pārējās dalībvalstis var uz laiku atjaunot iekšējo robežu kontroli.

Komisija 2018. gada septembrī iepazīstināja ar [jaunu priekšlikumu Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras stiprināšanai](#)^[8]. Aģentūra iegūtu jaunu mandātu un līdzekļus un pilnvaras aizsargāt ārējās robežas, efektīvāk veikt atgriešanu un sadarboties ar trešām valstīm. Padome 2019. gada 1. aprīlī apstiprināja panākto politisko vienošanos, un 2019. gada 2. aprīlī par atbalstu tai nobalsoja Parlamenta Pilsuņu brīvību, tieslietu un iekšlietu (LIBE) komiteja. Tiesību aktu galīgi apstiprināja balsojums Parlamenta aprīļa plenārsesijā. Tiek plānots, ka šī regula stāsies spēkā 2019. gada beigās.

Šīs pastiprinātās aģentūras stūrakmens būs pastāvīgs [10 000 robežsargu korpus ar izpildes pilnvarām](#), kas jebkurā laikā būs gatavs atbalstīt dalībvalstis. Aģentūrai būs arī lielākas pilnvaras atgriezt migrantus atpakaļ uz viņu izcelsmes valsti, un tā ciešāk sadarbosies ar valstīm, kas nav ES dalībvalstis, tostarp tām, kas nav ES tuvākās kaimiņvalstis. Jaunais Eiropas Robežu un krasta apsardzes korpus būs gatavs izvietojumam no 2021. gada. Līdz 2027. gadam tas būs kļuvis pilnībā darbotiespējīgs un būs sasniedzis paredzēto apjomu – 10 000 robežsargu.

B. Norises ES ārējo robežu pārvaldībā

1. Izmaiņas kļuva straujākas, kad pēdējos gados ļoti daudzi cilvēki zaudēja dzīvību Vidusjūrā, kam pievienojās bēgļu un migrantu milzīgais pieplūdums kopš 2015. gada septembra.

Pirms Eiropas bēgļu humanitārās krīzes uzliesmojuma tikai trīs valstis bija ķērušās pie žogu uzstādīšanas pie ārējām robežām, lai migranti un bēgļi nevarētu iekļūt to teritorijās: Spānija (būvniecības darbi tika pabeigti 2005. gadā un pagarināti 2009. gadā), Grieķija (pabeigti 2012. gadā) un Bulgārija (reaģējot uz Grieķijas pasākumu, būvniecība pabeigta 2014. gadā). Pretēji Šengenas Robežu kodeksa 14. panta 2. punktam, kurā noteikts, ka "ieceļošanu var atteikt tikai ar pamatotu lēmumu, uzrādot precīzus atteikuma iemeslus", aizvien lielāks skaits dalībvalstu ir pakāpeniski sākušas robežu sienu vai žogu būvniecību ar mērķi neselektīvi novērst migrantu un patvēruma meklētāju iekļūšanu valsts teritorijā. Turklāt bez skaidriem ES noteikumiem par žogu būvēšanu pie Šengenas ārējām robežām dalībvalstis ir arī izveidojušas barjeras ar trešām valstīm (jo īpaši Maroku un Krieviju), tai skaitā pirmsiestāšanās kandidātvalstīm (Ziemeļmaķedonijas Republiku, Serbiju un Turciju)

---

[8]Priekšlikums regulai par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Padomes Vienoto rīcību Nr. 98/700/TI, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1052/2013 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2016/1624 [COM\(2018\)0631](#)

un vienu ES dalībvalsti Šengenas zonas kandidātvalsti – Horvātiju. Žogi ir arī izveidoti Šengenas zonā, piemēram, žogs starp Austriju un Slovēniju, bet attiecībā uz Spānijas praksi Meliljā pārbaudi veic Eiropas Cilvēktiesību tiesa Strasbūrā.

2. Komisija 2016. gada novembrī iepazīstināja ar tiesību akta priekšlikumu par Eiropas Ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (ETIAS) izveidošanu.

Šīs jaunās centralizētās informācijas sistēmas^[9] mērķis ir vākt informāciju par tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem nav vajadzīga vīza ieceļošanai Šengenas zonā, un identificēt iespējamās drošības vai neatbilstīgas migrācijas riskus. Datubāzē iepriekš tiks veiktas pārbaudes (sk. I infografiku) par bezvīzu režīma ceļotājiem un liegta ceļošanas atļauja, ja tiek uzskatīts, ka viņi rada risku^[10]. Datubāze būs līdzīga tādām sistēmām, kas citu starpā jau pastāv, piemēram, ASV (*ESTA*), Kanādā un Austrālijā.

ETIAS sniegs vairākus ieguvumus, piemēram, uzlabotu iekšējo drošību, nelegālās imigrācijas labāku novēršanu, sabiedrības veselības risku samazināšanu un mazākas kavēšanās uz robežām. Lai gan sistēma veiks iepriekšējās pārbaudes, galīgo lēmumu par to, vai piešķirt vai atteikt ieceļošanu, pat gadījumos, kad personai ir derīga ceļošanas atļauja, pieņems valsts robežsargi, kas veic robežkontroli saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa noteikumiem. *ETIAS* izstrādās Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*). *ETIAS* būs trīs galvenās funkcijas:

- veikt tādas informācijas pārbaudi, ko tiešsaistē iesnieguši trešo valstu valstspiederīgie, kuriem nav nepieciešama vīza, pirms viņu došanās ceļā uz ES;
- apstrādāt pieteikumus, tos pārbaudot citās ES informācijas sistēmās (piemēram, *SIS*, *VIS*, Eiropola datubāzē, Interpola datubāzē, *IIS* un *Eurodac*);
- izsniegt ceļošanas atļaujas gadījumos, kad netiek konstatēti trāpījumi vai elementi, kam nepieciešama papildu analīze.

Vairumā gadījumu ceļošanas atļaujas būtu jāsaņem dažu minūšu laikā. Par pieteikumu tiks iekasēta maksa 7 EUR apmērā. Padome 2017. gada jūnijā nolēma sadalīt priekšlikumu divos atsevišķos tiesību aktos^[11], pamatojoties uz to, ka priekšlikuma (Šengenas) juridiskais pamats nevar attiekties uz grozījumiem Eiropola regulā. 2018. gada 12. septembrī abu iestāžu priekšsēdētāji parakstīja regulas par *ETIAS* izveidi. Tomēr *ETIAS* nebūs pilnībā darboties spējīga ātrāk par 2021. gadu.

---

[9][Regula \(ES\) 2018/1240](#) (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226, OV L 236 19.09.2018., 1. lpp., kā arī Regula (ES) 2018/1241 (2018. gada 12. septembris) – Eiropola uzdevumi, OV L 236, 19.9.2018., 72. lpp.

[10]ETIAS Padomes paziņojums preseī, 05/09/2018): <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/schengen-border-controls/>

[11][Regula \(ES\) 2018/1240](#)(2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226 2017/2226, OV L 236, 19.9.2018., 1. lpp. un [Regula \(ES\) 2018/1241](#) (2018. gada 12. septembris), ar ko Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (*ETIAS*) izveides nolūkā groza Regulu (ES) 2016/794 – Eiropola uzdevumi, OV L 236 19.9.2018., 72. lpp

3. Eu-LISA

[Eu-LISA](#), kas tika izveidota 2011. gadā, ir atbildīga par trīs ES centralizēto informācijas sistēmu operatīvo pārvaldību: *SIS*, *VIS* un *Eurodac*.^[12]

Komisija 2017. gada jūnijā iepazīstināja ar priekšlikumu pārskatīt *eu-LISA* pilnvaras. Priekšlikums ir daļa no Komisijas pieejas, kā uzlabot un paplašināt ES informācijas sistēmas BDTT un līdz 2020. gadam panākt šo sistēmu sadarbību.

4. ES informācijas sistēmu sadarbība robežu jomā

ES ir izveidojusi liela mēroga centralizētas IT sistēmas (*SIS*, *VIS*, *Eurodac*, *IIS* un *ETIAS*), lai vāktu, apstrādātu un apmainītos ar informāciju, kas ir būtiski svarīga drošības sadarbībai un ārējo robežu un migrācijas pārvaldībai. 2017. gada decembrī Komisija ierosināja padarīt šīs informācijas sistēmas sadarbīgākas ES līmenī, t. i., lai tās spētu apmainīties ar datiem un dalīties ar informāciju, un tā iestādēm vienmēr un visur būtu visa nepieciešamā informācija. Sadarbība attiecas uz informācijas tehnoloģiju sistēmu un uzņēmējdarbības procesu spēju atbalstīt apmaiņu ar datiem un nodrošināt dalīšanos ar informāciju un zināšanām, lai novērstu informācijas iztrūkumus, ko rada šo sistēmu sarežģītība un sadrumstalotība^[13].

2017. gada decembrī Komisija iesniedza divus konkrētus priekšlikumus par sadarbību, no kuriem viens ir priekšlikums regulai, ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai robežu un vīzu jomā, un otrs – regulai, ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai policijas un tiesu iestāžu sadarbības, patvēruma un migrācijas jomā.

Komisija ierosināja četrus sadarbības risinājumus:

- Eiropas meklēšanas portāls (*ESP*) ļaus veikt vienlaicīgu meklēšanu vairākās ES informācijas sistēmās un nodrošinās “vienas pieturas aģentūru” (uz viena datora ekrāna) attiecībā uz visiem dokumentu pārbaudes rezultātiem.
- Kopīgs biometrisku datu salīdzināšanas pakalpojums (*SBM*) ļaus veikt vaicājumu par vairākām identitātēm un salīdzināt tās. Lai nodrošinātu, ka robežsargu un policijas darbinieku rīcībā ir pilnīga un precīza informācija, tiks izveidoti atbilstīgi datu kvalitātes kontroles mehānismi.
- Vienotais identitātes repozitorijs (*CIR*) nodrošinās biogrāfisko un biometrisku pamatinformāciju, piemēram, trešo valstu valstspiederīgo vārdus un uzvārdus un dzimšanas datumus, lai viņus varētu efektīvi identificēt.
- Visbeidzot, vairāku identitāšu detektors (*MID*) palīdzēs konstatēt dažādu nosaukumu piederību vienai un tai pašai identitātei un krāpnieciskas darbības gadījumos brīdināt robežsargus un policiju.

---

[12] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. novembra [Regula \(ES\) 2018/1726](#) par Eiropas Savienības Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*) un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1987/2006 un Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Regulu (ES) Nr. 1077/2011, OV L 295, 21.11.2018., 99.–137. lpp.

[13] EP 2018. gada pētījums “Tieslietu un iekšlietu informācijas sistēmu sadarbība”, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604947/IPOL_STU\(2018\)604947_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604947/IPOL_STU(2018)604947_EN.pdf)

2019. gada 5. februārī Padome un Parlaments panāca provizorisku vienošanos par šīm divām ierosinātajām regulām.^[14]

EIROPAS PARLAMENTA LOMA

Eiropas Parlamenta reakcija uz ārējo robežu pārvaldības politikas izstrādāšanu nebija viennozīmīga. Parlaments plašā mērā atbalstīja *EBCGA*, kā arī pārējo attiecīgo Savienības aģentūru uzlaboto organizatorisko lomu, bieži aicinot turpināt to pilnveidot, jo ES nākas tikt galā ar migrācijas krīzi Vidusjūras reģionā. Parlaments kopumā labvēlīgi raugās uz *EBCGA* attīstību, tomēr tā nostāja attiecībā uz viedrobežām nav tik pozitīva. Pēc Komisijas 2013. gada priekšlikuma Parlaments izteica bažas attiecībā uz milzīgo tehnoloģijas koncentrēšanu un personu datu masveidīgu apstrādi, kas priekšlikumā tika paredzēta pie ārējām robežām. Turklāt Parlaments vairākkārt paudis bažas par sagaidāmajām viedrobežu tehnoloģijas izmaksām un arī šaubas par tās sniegtajām priekšrocībām. 2013. gada 12. septembra rezolūcijā par otro ziņojumu par ES iekšējās drošības stratēģijas īstenošanu Parlaments uzsvēra, ka “jaunas IT sistēmas izveide migrācijas plūsmu pārvaldības un robežkontroles jomā, piemēram, iniciatīvas *Smart Borders*, būtu rūpīgi jāanalizē, jo īpaši apsverot tās nepieciešamību un samērīgumu”. Parlaments to aktualizēja ar Komisijai un Padomei 2015. gada septembrī uzdotu jautājumu, uz kuru jāatbild mutiski, vaicājot, kāda ir to nostāja attiecībā uz tiesībsargājošo iestāžu piekļuvi sistēmai un to viedoklis par to, kādā mērā uz jautājumu attiecas Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada aprīļa spriedums par Datu saglabāšanas direktīvu (sk. 4.2.8.). Ja netiks panākts straujš progress attiecībā uz ierosināto Dublinas III regulas^[15] reformu, Parlaments varētu iesaldēt notiekošās sarunas par visiem dosjē, kuros ir ieinteresētas tieslietu un iekšlietu ministrijas, tādus kā, piemēram, nesenais sadarbības priekšlikums, *Eurodac* sistēmas pārskatīšana un citi attiecīgi dosjē. Parlaments šo nostāju jau ir sekmīgi piemērojis 2012. gadā tā sauktajā “Šengenas atsaluma” gadījumā, kad Parlaments, reaģējot uz Padomes lēmumu grozīt Šengenas pārvaldības tiesību aktu kopuma juridisko pamatu, nolēma pārtraukt sadarbību par svarīgākajiem tieslietu un iekšlietu jomas dokumentiem, par kuriem notika sarunas. Savā rezolūcijā par gada ziņojumu par Šengenas zonas darbību^[16] Parlaments centās vērst uzmanību uz to, ka, lai gan ES ir pieņēmusi tik daudz pasākumu savu ārējo robežu stiprināšanai, ieskaitot robežkontroles, nav bijis nekādas atbilstošas reakcijas iekšējo robežu kontroles atcelšanas ziņā.

Parlaments ir arī uzstājis, ka ir jārikojas, pienācīgi ņemot vērā ES robežas, patvēruma *acquis* un ES Pamattiesību hartu. Parlaments ir aicinājis izveidot uzticamas un taisnīgas procedūras un ievērot holistisku pieeju migrācijai ES līmenī.^[17]

---

[14][https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2017%2F0351\(COD\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2017%2F0351(COD)&l=en)

[15]Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 4. maija regulai, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm.

[16]Eiropas Parlamenta 2018. gada 30. maija rezolūcija par gada ziņojumu par Šengenas zonas darbību (Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0228).

[17]Eiropas Parlamenta 2016. gada 12. aprīļa rezolūcija par stāvokli Vidusjūras reģionā un vajadzību pēc ES holistiskas pieejas migrācijas jomā (2015/2095(INI)): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=LV&reference=P8-TA-2016-0102>

